

עָפֶר. (ד"א ל"ג) **אִידּוֹ צְבֵי וְאִידּוֹ צְבִיה** (ד"א בפה דעת אמר) (יחזקאל כ) **צְבֵי הַיָּא לְכָל הָאָרֶצֶת.**

בְּתִיב, (דברים טז) **לֹא תְּטֻע לְךָ אֲשֶׁרֶת בְּלִיעֵץ אַצְלָמָזְבָחָה יְיָ אֱלֹהִיךְ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לְךָ.** **אַצְלָמָזְבָחָה, וּבְיַלְעִילָא מִנְיָה אוֹ בְּאֶתְרָא אַחֲרָא מִאָן שְׁרִיָּה.** **אֶלְאָהָא אָוקִימָנָא אֲשֶׁר דָא בְּעַלְהָה דְאַתְתָּא** (ד"א ה"א) **אַתְקְרִיאָת עַל שְׁוֹם בְּעַלְהָה אֲשֶׁרֶת.** (נ"א חרי הם אֲשֶׁר ח"א) **וְעַל דָא בְּתִיב, (מלכים ב כט) לְבַעַל וְלֹא אֲשֶׁרֶת.** **בְּגִינּוֹן בְּדָק בְּתִיב לֹא תְּטֻע לְךָ אֲשֶׁרֶת בְּלִיעֵץ אַצְלָמָזְבָחָה יְיָ אֱלֹהִיךְ.** **לְקַבֵּל (נ"א אֲשֶׁרֶת) אֶתְרָה דְהַהוָא מִזְבָחָ יְיָ, דְהָא מִזְבָחָ יְיָ אִיהוּ קְיִמָא עַל דָא, וְעַל דָא לְקַבְּלָה לֹא תְּטֻע לְךָ אֲשֶׁרֶת אַחֲרָא.**

תָא חַזִי, בְּכָל אֶתְרָה בְּלִיעֵץ פְּלִיחָי שְׁמַשָּׂא אַקְרִיוֹן עַזְבָּדִין לְבַעַל, וְאֶעָזְבָּדִין דְפְלִיחָי לְסִיחָרָא אַיְקְרִיוֹן עַזְבָּדִי אֲשֶׁרֶת, וְעַל דָא לְבַעַל וְלֹא אֲשֶׁרֶת, וְאֲשֶׁרֶת

צְבִיה, כמו שגנאמיר (יחזקאל כט) **צְבֵי הַיָּא לְכָל הָאָרֶצֶת.** **בְּתִיב (דברים טז) לֹא תְּטֻע לְךָ אֲשֶׁרֶת בְּלִיעֵץ אַצְלָמָזְבָחָה יְיָ אֱלֹהִיךְ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לְךָ.** **אַצְלָמָזְבָחָה - וּבְיַלְעִילָא מִעְלָה מִפְנֵנו אוֹ בָמְקוּם אֶחָר מֵהַתִּיר? אֶלְאָהָרִי בְּאֶרְנוֹן, אֲשֶׁר זֶה בְּעַלְהָה, שְׁהָאָשָׁה הִיא נִקְרָאת עַל שְׁמַשָּׂא אֲשֶׁרֶת נִקְרָאים עַזְבָּדִים לְבַעַל, וְאֶלְאָ**

אתקורי על שום בעלה אש"ר. כי ה' אַפְמָא אֶתעֶבֶר שמא דא. אלא אשורה על שום דכתיב (בראשית ל) באשרי כי אשורי בנות והוא (ר"א פ"א) דלא אשורה שאר עמיין וקיימת אחרא תהותה, ולא עוד אלא דכתיב (אייה א) כל מכבידה היילוה, ובגין לכך (נ"א אתעדי) אתעבר שמא דא, ובгин דלא יתתקפין אונן דעברי שאר עמיין עובדי עובדות כוכבים ומזרות, וקרינן מזבח דאייה מאדמה, דכתיב, (שמות כ) מזבח אדמה וגנו' בגיני לכך עפר מן הארץ.

ויפח באפיו נשמת חיים. (מלה אתפליל אבל ויפח באפיו) אתפליל נשמת חיים בההוא עפר, בנוקבא רמת עברה מן דכורא דהא מתחברן ואתמליה האי עפר מכלא, ומאי אייה, רוחין ונשימותין. ויהי האדם לנפש חיה, השטא אתתקון וקיים אדם לאתקנא ולמיין לנפש חיה.

לשון הקודש

נתבטל השם הזה, וכי שלא יתהיקו שעובדים ללבנה נקרים עובדי אשורה. ולבן לבעל ולאשרה. ואשרה נקרהת על אותן בעלה אש"ר. אם כן, למה נתבטל שם זהה? אלא אשורה על שם שפתות בראשית (ב) באשרי כי אשורי בנות, והוא הרין שלא אשורה שאර העמים ועומרת אחרית תחתיך. ולא עוד, אלא שפתות (א) כל מכבידה היילוה, ולבן ונעדרי עפר, נקבה שפת עברה מן הוכר, שהר

השלמה מההשומות (סימן מ"ד)

אמָר לֵיה (שיר השירים ז) **לְכָה דֹּזִי נִצָּא הַשְׁדָה לְבָוֶה**
לְהַקְדּוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְטַיֵּל וְאֶל אֲשֵׁב תָּמִיד
בָּمְקוּם אֶחָד וְמֵאַי לְבָב אָמָר לֵיה, אִם בֵּן זֹמְאָ
מִבְחוֹזָן וְאַתָּה עַפּוֹ לְבָב הֽוּא (והוא) **שֶׁלְשִׁים וּשְׁתִים וְהִי**
סְתוּמִים וּבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. **וְמֵאַי שֶׁלְשִׁים וּשְׁתִים**
אָמָר לֵיה לְבָב נִתְבוֹת מְשֻׁל לְמֶלֶךְ שְׁהִיחָה יוֹשֵׁב
בָּחֲדָרִי חֲדָרִים וּמְנַזּוּן חֲדָרִים שֶׁלְשִׁים וּשְׁתִים. **וְלֹכֶל**
אֶחָד מִן הַחֲדָרִים יִשְׁנֵת בְּנֵה לְמֶלֶךְ וְהַהְבִּגְנֵם
(הכל) בָּחֲדָרוֹ עַל דָּרְךָ נִתְבוֹת. **אָמָר,** **לֹא נִנְחָה לוֹ שֶׁלֹּא**
לְגַלּוֹת פְּנֵינוּ וּמִשְׁבְּנוֹתֵינוּ וְגַنְגַּנוּ וְחַמְדוֹתֵינוּ. **אָמְרָת**
לֹא. **מָה עָשָׂה,** **נִגְעָה בְּבַת וּכְלָל בָּה כֹּל הַנִּתְבוֹת**
וּמְלָבוֹשָׁה וְהַרְוֹצָה לְהַבְּגִנֵּם (ס"א להסתбел בעיניה) **בָּפְנִים,**
יִסְתַּבֵּל הַגָּהָה. **וְנִשְׁאָה לְמֶלֶךְ.**

לְשׁוֹן הקודש מתחברים ומתרמלא הuper רעה מהבל,
 אמר לו, שלשים ושתים נתיבות. משל
 ומה? רוחות ונשומות. ויהי האדם לנפש
 תה -ongan התתקן וקיים אדם לתקין
 ולוון את הנפש תה.
 השלמה מההשומות (סימן מ"ד)
 אמר לו, לכה דודי ניצא השדה, לו
 לקדוש-ברוך-הוא לטיל, ואל אש
 תמיד במקום אחד. ומה זה לב? אמר
 לו, אם בן, בן זומא מבחן ואתה עמו.
 ל"ב הוא (והוא) שלשים ושתים, והיו
 סתוימים וביהם נברא העולם. ומה זו ל"ב?

גם נתנה לו במתנה. ולפעמים קורא אותה באהבתו, (בזה) אחותי כי מקום אחד היה ולפעמים קורא אותה בתה, כי בתו היא. ולפעמים קורא אותהAMI. ועוד כי אין דין אם אין חכמה, שחרי נאמר (מלכים א' ה') יי' נתן חכמה לשלהמה. ואחר כך דן את הדין על מתרוגתו דכתיב (מלכים ג') וישמעו כל ישראל את המשפט וגוי כי ראו כי חכמה אליהם בקרבו וגוי.

ומה חכמה נתן הקדוש ברוך הוא לשלהמה נשא שמו של הקדוש ברוך הוא, כד אמרין, כל שלמה שבשיר השירים קדש לבד אחד. אמר הקדוש ברוך הוא, הויל ישמד בשמי, אשיה לך בתה, זה היא נשואה היא, אמר ליה, במתנה נתנה לו השם, וזה נתן חכמה לשלהמה,

לשון הקידש

גם נתנה לו במתנה, ולפעמים קורא אותה באהבתו ובזה אחותי, כי מקום אחד היה לשלהמה? שלמה נשא שמו של הקדוש ברוך הוא, כמו שאננו אומרין, כל שלמה שבשיר השירים קדש בלבד מאחד. אמר הקדוש ברוך הוא, הויל ישמד בשמי, אשיה לך בתה, וזה נשואה היא. אמר לו, במתנה נתנה לו השם, וזה נתן חכמה לשלהמה, ולא פרש.

ומה חכמה נתן הקדוש ברוך הוא לשלהמה? שלמה נשא שמו של הקדוש ברוך הוא, כי מקום אחד היה ולפעמים קורא אותה בתה, כי בתו היא, ולפעמים קורא אותהAMI. ועוד, כי אין דין אם אין חכמה, שחרי נאמר (מלכים א' ח') וזה נתן חכמה לשלהמה. ואחר כך דן את הדין על מתרוגתו, שבתוב שם וישמעו כל ישראל את המשפט וגוי כי ראו כי חכמה אליהם

וְלֹא פִירֵשׁ. וְהַיְכּוּ פִירֵשׁ, לְהָלֵן. כִּי רָאוּ כִּי חֶכְמַת אֱלֹהִים בְּקָרְבָוּ לְעֹשָׂות מִשְׁפָט. (נ"א וְקַא מִשְׁפָט אֶלְאָ בֶל זֶה שָׂדֵם עוֹשָׂה מִשְׁפָט, חֶכְמַת אֱלֹהִים בְּקָרְבָוּ) וְמַאי לְעֹשָׂות מִשְׁפָט, הֲנוּ אָוֹם, שָׁאֹתָה חֶכְמַת שְׁגַתְנָה אֱלֹהִים וּשְׁהִיא עַמּוֹ בְתְּחִרְדוֹ, הִיא בְּקָרְבָוּ. זֹאת עֹזֶרֶתּוּ וּמִקְרָבָתּוּ, וְאֵם לֹא מַרְחַקְתּוּ, וְלֹא עוֹד אֶלְאָ מִינְפְּרָתּוּ, דְבָתִיב (וַיָּקֹרְאָ כ"ז) וַיִּסְפְּרֵתִי אֶתְכֶם אֲפִי אָנִי: (עד כאן מההשומות)

וַיַּבְנֵן יְהָוָה אֱלֹהִים, אַוְף הַכִּי נְמִי בְשֵׁם מֶלֶא, דְהָא אָבָא וְאָמָא אַתְקִינוּ לָהּ עַד לֹא אָתָת לְבָעֵלה. אֶת הַצְלָע בָּמָה דָאָת אָמָר, (שיר השירים א) שְׁחוֹרָה אָנִי וְגַאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם, אַסְפְּקָלְרִיאָה דָלָא נְהָרָא, אָבָל אָבָא וְאָמָא אַתְקִינוּ לָהּ לְאַתְפִּיכָא בְעֵלה בְתְדָה.

וַיַּבְאָה אֶל הָאָדָם. מִהְבָּא אֹלִיפְנָא דְבָעָן אָבָא

לשון הקודש

וַיַּבְנֵן פִרְשׁ? לְפָנָיו, כִּי רָאוּ כִּי חֶכְמַת אֱלֹהִים בְּקָרְבָוּ לְעֹשָׂות מִשְׁפָט. וְמַה זֶה מִשְׁפָט? אלְאָ בֶל זֶה שָׂדֵם עוֹשָׂה מִשְׁפָט, חֶכְמַת אֱלֹהִים בְּקָרְבָוּ וְמַה זֶה לְעֹשָׂות מִשְׁפָט? הֲנוּ אָוֹם, שָׁאֹתָה חֶכְמַת שְׁגַתְנָה אֱלֹהִים וּשְׁהִיא עַמּוֹ בְתְּחִרְדוֹ, הִיא בְּקָרְבָוּ, עֹזֶרֶתּוּ וּמִקְרָבָתּוּ, וְאֵם לֹא - מַרְחַקְתּוּ, וְלֹא עוֹד אֶלְאָ מִינְפְּרָתּוּ, שְׁבָתוּב (וַיָּקֹרְאָ כ"ז) וַיִּסְפְּרֵתִי אֶתְכֶם אֲפִי אָנִי ע"כ מההשומות.

וְאַפָּא דְכֹלה לְאַעֲלָה בִּרְשׁוֹתֵיהֶن דְחַתּוֹן. בִּמְהַדְאַת
אָמֵר, (דברים כב) אֶת בְּתֵי נְתָנֵי לְאִישׁ הַזֶּה וְנוּ. מִפְּאוֹן
וְאַיְלָךְ בְּעַלְהָ יִתְיִ לְגַבָּה, דְהָא בִּתְאָ דִילָה הוּא
דְכַתִּיב, (בראשית כט) וַיָּבֹא אֲלֵיכֶה. וַיָּבֹא גַם אֶל רְחַל,
בְּקָדְמִיתָא וַיָּבֹא אֶל הָאָדָם הַעַד הַכָּא אִית לְאָבָא
וְלְאַפָּא לְמַעַבָּד, לְבַתָּר אִיהוּ יִתְיִ לְגַבָּה וּכְלַבִּיתָא
דִילָה הוּא, וַיַּטְוֹל רְשׁוֹת מִינָה.

וְעַל דָא אַתְעָרֵנָא דְכַתִּיב, (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בַּמְקוּם
וַיַּלְוֹן שֶׁם, דְגַטִּיל רְשֻׁוֹ בְּקָדְמִיתָא. מִפְּאוֹן
אָוְלִיפָנָא דְמָאוֹן דְמַתְחִיבָר (דף מט ע"ב) בְּאֲנִתְתֵיָה בְּעֵי
לְמַפְגַע לָה וְלְבָסְמָא לָה בְּמַלְין, וְאֵי לֹא לְא יִבְית
לְגַבָּה. בְּגַין דִיהָא רְעוֹתָא דְלַהּוֹן כְּחַדָא בְּדַלָא אֲנִיסָוּ.
וַיַּלְוֹן שֶׁם כִּי בָא הַשְּׁמֶשׁ, לְאַחֲזָה דְאָסִיר לִיה לְבָר
נְשׁוֹ לְשָׁמֶשׁ עַרְסִיה בִּימָמָא. וַיַּקְחַ מַאֲגִנִּי

לשון הקודש

לְהַכְנִיסָה בִּרְשׁוֹתוֹ שֶׁל הַחַתּוֹן, בָּמוֹ וְעַל וְהַעֲרָנוֹן, שְׁכַתּוֹב (שם כח) וַיִּפְגַע
שָׁנָא מַר (דברים כב) אֶת בְּתֵי נְתָנֵי לְאִישׁ
הַזֶּה וְנוּ. מִפְּאוֹן וְאַיְלָךְ בְּעַלְהָ יִבּוֹא אֲלֵיכֶה,
שְׁהָרִי הַבִּיטָה הוּא שָׁלָה, שְׁכַתּוֹב (בראשית כט)
וַיָּבֹא אֲלֵיכֶה. וַיָּבֹא גַם אֶל רְחַל. בְּהַתְחַלָה
וַיָּבֹא אֲלֵיכֶה, אֲבָהָא אֶל הָאָדָם, שְׁעַד בָּאָן יִש לְאָבָא
וְלְאַפָּא לְעַשָּׂות, אַחֲרֵךְ הוּא יִבּוֹא אֲלֵיכֶה,
וּכְלַבִּיטָה שָׁלָה הוּא, וַיַּטְלֵל רְשׁוֹת מִפְּגָה.

המקום ווַיְשִׁם מֶرְאָשׁוֹתָיו, הֲכָא אָזְלִיפְנָא דָאֲפִילּוּ יְהוֹן לְמַלְבָּא עַרְפִּי דְדַהֲבָא וְלְבּוֹשִׁי יְקָרּ לְמִיבָּת בְּהֵז וּמְטֻרּוֹגִינְתָּא תְּתָקִין לֵיה עַרְפָּא מְתַתְּקָנוּ בְאַבְנִין, יְשָׁבוֹק דִּילְיָה וַיְבִית בְּמַה דָּאִיה תְּתָקִין דְּכָתִיב וַיְשַׁבֵּב בְּמַקּוּם הַהְוָא.

תָּא חַזִּי, מַה כְּתִיב הֲכָא וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפָּעָם וְגַ�ו. הָא בְּסִימּוֹ דְמַלְיָן לְאַמְשָׁבָא עַמָּה חַבְיוֹתָא, וְלְאַמְשָׁבָא לְה (עַמָּה) לְרַעֲוִתִּיה לְאַתְעֲרָא עַמָּה רְחִימָוֹתָא. חַמְיִי בְּמַה בְּסִימְיַן אָנוֹן מַלְיָן, בְּמַה מַלְיִי דְרְחִימָוֹתָא אָנוֹן, עַצְמָמִי וּבָשָׂר מְבָשָׂרִי, בְּגַיְן לְאַחֲזָה לְה דָאָנוֹן תַּד וְלֹא אִית פִּירּוֹדָא בִּינְיוֹה בְּכָלָא.

הַשְׁתָּא שְׁרִי לְשָׁבָחָא לְה. לְזֹאת יְקָרָא אָשָׁה דָא הִיא דָלָא יְשַׁתְּבָח בְּזַוְתָּה. דָא הִיא יְקָרָא דְבִיתָא כְּלַהּוֹן גְּשִׁין גְּבָה בְּקוֹפָא בְּפִנִּי בְּנִי גְּשִׁיא. אָבָל

לשון הקודש

וַיַּקְרֵב מַאֲבִינִי הַמָּקוּם וַיְשִׁם מֶרְאָשׁוֹתָיו, לְהַמְשִׁיךְ עַמָּה חַבְיוֹת וּלְהַמְשִׁיךְ אָוֹתָה בָּאָן לְמַדְנָנוּ שָׁאָפְלוּ וְהִי לְמַלְךְ מַטוֹּת וְהַב עַמָּה לְרַצְנוּן לְעֹורֵר עַמָּה אֲהָבָה. רָאָה וְלְבּוֹשִׁי כִּבּוֹד לְלוֹזָן בָּהָם, וְהַמְלָבָח תְּתָקִין לוֹ מַפָּה מְתַקְנָתָ מַאֲבִינִים – יַעֲזֵב אָת שְׁלוֹ וְלֹוּן בְּמַה שָׁהִיא תְּתָקִין, שְׁכָתוֹב וַיְשַׁבֵּב בְּמַקּוּם הַהְוָא.

בָּא רָאָה מַה בְּתוֹב בָּאָן, וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפָּעָם וְגַ�ו. הָרִי עֲרָבּוֹת שֶׁל הַדְּבָרִים